

Wijsheid in Gods woord

(2 – slot)

De wijsheid van Christus

‘... en zie, meer dan Salomo is hier.’^{Matth.12:42}

Salomo¹ beschreef planten en dieren, maar Christus bezat volkomen scheppende wijsheid. Het was alles door Hem.^{Rom.11:36} Zijn diepste wijsheid was gefundeerd op Zijn kennis van de gang van Gods plan van liefde voor de hele schepping. Hij voerde alles uit volgens Gods raadsbesluit. Lees 1 Petrus 1:11. Maar deze wijsheid nam Hij niet mee naar de aarde. Hij liet die achter Zich in Zijn ‘ontlediging’.^{Fil.2:7}

Filippenzen 2:7 concordant vertaald luidt: ‘... *niettemin maakt Hij Zichzelf leeg en neemt de gestalte van een slaaf aan.*’

Kenosis (Gr.: kenoo = ledigen) is het woord, dat Paulus hanteert om Christus’ verandering van het ‘aan God gelijk zijn’ tot het ‘aanne-men van de gestalte van een slaaf’ aan te geven.

In Filippenzen 2:5-11 spreekt Paulus van twee verschillende daden van Christus: *kenosis* (lediging) en *tapeinosis* (verootmoediging).

Van het toppunt van hemelse heerlijkheid tot de diepste diepte van aardse degradering.

tapeinosis beschrijft: ‘... *in gelijkenis van de mens en in de gedaante als mens bevonden, Zijn verootmoediging, gehoorzaam wordend tot aan de dood, ja, de dood van het kruis.*’

¹ ‘ Salomo, met al zijn wijsheid, is niet te vergelijken met Gods zoon. Salomo’s regering eindigde ‘bewolkt’, het koninkrijk viel uit elkaar. Hij deed wat God afkeurde. Maar Christus’ wijsheid strekte zich uit van Zijn woorden tot en met Zijn daden. Wat Hij zei en deed, was in overeenstemming met hetgeen God bedoelde.’ – *Concordant Commentar on the New Testament (=CC)*, A.E. Noch, pag. 113.

Goverts:

Ook als mens heeft Hij Zich ontledigd, een citaat uit Jesaja 53:12. Zijn hele mens-zijn heeft Hij uitgegoten in de dood. In die hele doodsstaat waarin de mensen zich bevonden. 'uitgieten' is jezelf weggeven. Hij heeft Zichzelf weggegeven, anderen dienend; dat in de gestalte van een slaaf! Dienen zonder verwijt, zonder iets te verwachten of terug te vragen. Hij heeft Zich vernederd, de onderste plaats ingenomen, de laatste plaats. Hij heeft gehoor gegeven tot de dood. Als je problemen hebt, zeg je snel: nu even niet aan mijn hoofd zeuren. Jezus was zelfs aan het kruis een en al oor: voor Zijn moeder, voor Zijn naaste aan het kruis.

Uitermate verhoogd, na uitermate verlaagd. God staat achter Hem. Dienen en niet de lakens uitdelen. God geeft Hem de naam boven alle naam *kurios*, *Adonai* – Hij geeft Hem Zijn eigen naam, deze mens zal worden Heer en Meester.

(uit: Het offer van Jezus)

Hij moest Zijn wijsheid weer verwerven. Dat is een aspect van Zijn mens-zijn als zoon van God om ons over te verwonderen.

Hij groeide op en '... werd vervuld met wijsheid, en de genade Gods was op Hem.'^{Luc.2:40} Dat was voor Hem een proces – 'En Jezus **nam toe**¹ in wijsheid en grootte bij God en mensen.'^{Luc.2:52} Hij was zonder zonde en vanaf Zijn geboorte was Hij vervuld van Gods geest van wijsheid.

Hoe dat 'toenemen' verliep? Daar kwam geen wonder of iets dergelijks aan te pas. Hij verdiepte zich in, las en geloofde Gods woord. 'Onderzoekt de Schriften, ...'^{Joh.5:39 CV} – dat deed Hij zelf ook.

In Zijn heerlijkheid wist Hij welke weg Hij als lam van God gaan moest. Na Zijn 'ontlediging' moest Hij Zich als mens die kennis, die Hij in de schrijvers van de Schriften had neergelegd, door het lezen van de Torah, de Hebreeuwse geschriften, weer eigen maken. Geleid door de geest leerde Hij:

¹ Toenemen – Gr.: *prokopto*, voortschrijden

1. wat Hem te wachten stond;
2. alles wat van Hem geschreven staat in de boeken van Mozes (Tora), de profeten en de psalmen. ^{Joh.5:40; Luc.24:27,44} Zijn eigen woorden sloeg Hij op in Zijn hart. Hij nam toe in wijsheid. ^{Luc.2:46} En toen Hij Zijn dienstbetoon begon, stonden degenen die Hem hoorden *versteld*. ^{Math.13:54; Joh.7:15}

Johannes 7:14-24:

Vers15. '*Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft.*' Er is geen waarheid buiten God en als iets gezegd wordt, dient het daarmee overeen te stemmen. De bron van alle waarheid is God. Deze is uitgedrukt in Hem, die het woord van God is.

Gelukkig is de leraar, die zijn eigen gedachten wantrouwt en eigen theorieën opzij schuift, en wat hij denkt, onderwerpt aan voortdurend contact met de woorden van de levende God. '*Mijn leer is niet van Mij*' zegt, dat het Hem erom gaat God de eer te geven, van Zich af te wijzen en te wijzen op God!

Een mens heeft de waarheid niet in pacht. Waar het om gaat, is voortdurend contact met Gods woord, d.w.z.: er vertrouwd mee raken; de grondtekst erbij pakken om van onschriftuurlijke zaken weg te blijven.

De antwoorden op strik vragen leidden tot verwondering over Zijn wijsheid. ^{Marc.12:13-17} Met kennis die niemand vóór Hem bezat, opende Hij de Schriften.

Een voorbeeld daarvan lezen wij in Lucas 4:18-19,21.

Jezus haalt Jesaja 61:1-2a aan en verbindt dat met Jesaja 58:6. Hij verbindt de teksten met elkaar tot een nieuw, zinvol geheel. Je krijgt er dan een soort wisselwerking tussen. Het 'brugwoord' om de teksten te verbinden is '*loslating*' (Gr.: aphasis – vrijlating, vrijheid). De mens die denkt de vrijheid te hebben te doen wat hij wil, blijkt door zijn zonden, zijn goddeloosheden geboeid te worden.

Jezus citeert hierbij niet het laatste gedeelte van Jesaja 61:2. – het *jaar van het welbehagen* is bij Jezus gekomen, maar de *wraak* moet nog komen.

Wraak heeft in het hedendaagse spraakgebruik een negatieve klank. In het Bijbelse denken echter heeft het een positieve betekenis, een positief doel. Wraak moet zijn: herstel van recht en niet: ik zal je mores leren. Kijk wat er gelijk achter die wraak staat: *'om de treurenden te troosten'*.

Wraak is een zaak, die geplaatst wordt bij Jezus' tweede komst. Christus' dienstbetoon in Lucas in het plan van God is *'het aangename jaar des Heren'* te verkondigen.

Let op: *jaar* van welbehagen t.o.v. een *dag* van wraak.

Jezus spreekt woorden vol genade. Dat is wat nu verkondigd moet worden! Het *'jubeljaar'* klinkt hier. D.i. loslating, thuiskomst. De mens die weer terugkeert naar zijn verbanden, naar zijn familie, wonen op eigen bodem – d.i. belofte voor de toekomst!]

Hij leest in de synagoge van Nazareth uit de rol van de profeet Jesaja. Midden in de zin stopt Hij om hetgeen op dat moment vervuld werd niet te vermengen met wat in de toekomst zou geschieden. Wat voorzgd was, in alle reikwijdte aanreiken.

Een ander voorbeeld is Mattheus 24.

Mattheus 24-25 lopen parallel met Deuteronomium en gaat over de eindtijd. Ze gaan over staan voor de grens. Deuteronomium is het boek, waarin het volk op de grens van Kanaän staat, vlakbij de Jordaan.

Mozes zegt: Mensen, jullie gaan de Jordaan over. Ik ga niet mee. Ik heb jullie tot hertoe geleid en ben 40 jaar met jullie opgetrokken. Nu gaan jullie verder. Jullie kinderen, die geen goed en kwaad kennen, gaan over. Dan vertelt Mozes de mensen wat het inhoudt, dat zij straks over de Jordaan zullen gaan en wat er staat te gebeuren.

Mozes heeft ontzaglijk veel gezien en is eer zeer unieke man. Veel mensen schrijven hem af en zeggen: O, maar dat was de man van de wet.

Als Mozes vertelt, dat zij het land binnengaan, vertelt hij hun ook, dat zij er weer uit zullen gaan. Dat is profetisch.

Een profeet kijkt de hele geschiedenis door. Mozes spreekt over de ballingschap. Maar hij zegt ook, dat zij eruit zullen terugkeren.

Een profeet draagt niet alleen kennis over, maar voelt dingen ook aan. Als je de dingen die in de toekomst liggen, niet aanvoelt, kun je niet profeteren. Iemand die een lawine van narijheid over mensen uitstort, is geen profeet.

Mozes heeft precies hetzelfde verteld, wat Jezus begon te vertellen: Mensen, keer terug, want het koninkrijk is nabijgekomen. Jezus zegt ook: Mensen, er gaat straks wel het een en ander gebeuren. De gruwel van de verwoesting komt en van de tempel zal geen steen op de ander blijven staan. Maar er zal iets gebeuren. De zoon des mensen zal komen en zijn teken zal gezien worden'.

(Naar Klaas Goverts)

Christus' wijsheid blijkt ten diepste uit Zijn houding t.o.v. het kwaad. Van de profeten wist Hij, dat Zijn lijden Gods wil was. Waar Job in het moeras van twijfel en vragen raakte, was Christus' houding een totaal andere. Wat Hem overkwam, ging niet buiten God om. Het was Diens liefde voor de schepping. *'Uw wil geschiede'* is vrucht van goddelijke wijsheid.

Alles wat Hem overkwam, was uit Gods hand. *'Maar de Farizeeën zeiden: Door de overste der boze geesten drijft Hij de geesten uit.'* ^{Matth.9:34} Toen duidelijk werd, dat Hij lijden moest en sterven zou, bad Hij de woorden: *'Te dien tijde hief Jezus aan en zeide: Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, doch aan kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want zo is het een welbehagen geweest voor U.'* ^{Matth.11:25,26}

Het had er alles van, dat Jezus' dienstbetoon leek te mislukken. De Heer herkent het als in overeenstemming met Gods verborgen bedoeling. God heeft deze dingen voor wijzen en verstandigen in dit leven verborgen. God werkt alles uit naar zijn doel. Hij verbergt het! T.Z.t. zullen zij zien waartoe Hij het in hun leven zó deed.

Brengt dat je niet in verwondering? Waartoe mag ik het weten? Wat beoogt U daarmee?

Wat gebeurde, was een stap in Gods plan. Lees Lucas 11:45-50. God zond Zijn ambassadeur en wist, dat men Hem zou vervolgen en do-

den. Het kwaad moest toenemen en Hij liet het komen. Het zou tot heerlijkheid leiden, uiteindelijk.

De wijsheid van Stefanus

Stefanus, *'vol van genade en kracht'*, verbaasde degenen die met hem redetwisten *'en zij waren niet bij machte de wijsheid en de Geest, waardoor hij sprak, te weerstaan.'*^{Hand.6:10} In hem vervulde zich de belofte uit Lucas 21:15 – *'Want Ik zal u mond en wijsheid geven, welke al uw tegenstanders niet zullen kunnen weerstaan of weerleggen.'*

Stefanus' verdediging voor het Sanhedrin laat ons een glimp van Gods handelen met zijn volk zien. Hij toonde een van God ontvangen inzicht in de geschiedenis van Israël, hun ongehoorzaamheid, uitlopend op Handelingen 7:51 – *'Hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij verzet u altijd tegen de heilige geest; gelijk uw vaders, zo ook gij.'*

De verdediging van Stefanus is het voorbeeld het presenteren van de Messias aan Joden. Hij neemt de groten uit de geschiedenis van het volk, die typen van de Messias waren.

Bij een ieder van hen was eerst sprake van verwerping. **Abraham** (in gehoorzaamheid op weg, maar van het hem beloofde land kreeg hij niets in handen – besnijdenis verwijst naar de afsnijding van het vlees aan het vloekhout);

Jozef (een beeld van de lijdende en verheerlijkte Messias in miniatuur, Degene die zij verafschuwden werd de redder van zijn broers, van allen in Egypte – kon het Sanhedrin deze boodschap missen? De hongersnood^{Hand.7:11} is beeld van de grote verdrukking – vóór Hij zich zal bekend maken aan zijn broeders);

Mozes (zie wat eerder gezegd is over hem; beeld van degene die men verwierp en Gods manier om op de wijsheid van de wereld te antwoorden; een brandende braamstruik is een symbool van Israël – alle lijden en vervolging leidde nooit en zal nooit leiden tot hun totale vernietiging);

David (alleen Psalm 22 al) – allemaal typen van een verworpen Messias. Dat leidde onherroepelijk tot de conclusie: Jezus is de Messias!

Vers 51 is duidelijk, maar wat is het dan heerlijk te weten wat Paulus zeggen mag in Romeinen 9-11. Het zet hun verharding in goddelijk perspectief. Zijn gelovigen jaloers makend?

Had Stefanus een speciale openbaring? Nee, hij kende de Hebreeuwse geschriften zeer goed. Voor het komen van het Koninkrijk zou het volk door gericht en gaan. Zij hadden de koning verworpen en gekruisigd. ‘Wat zal God, in Zijn wijsheid, nu doen?’ – die vraag leefde er.

Het probleem van Handelingen

Dat probleem nam alleen maar toe, toen bleek, dat ook het opnieuw aanbieden van het koninkrijk leidde tot verzet ertegen. De Joden in Israël wezen het af; ook die in de verstrooiing deden dat. ^{Hand.13:2}

In Antiochië in Pisidië waar Paulus Christus verkondigde als de Redder van Israël culmineerde het. ^{Hand.13:16-45}

Gods volk toonde zich vijandig en bleek niet in staat het zegenkanaal te zijn, waartoe het bestemd was. Maar, dat is niet het laatste woord! Moesten zij doorgaan, zonder goddelijk licht? *‘Indien gij u bekeert, Israël, luidt het woord des Heren, dan moogt gij tot mij wederkeren, en indien gij uw gruwelen wegdoet uit mijn ogen, dan behoeft gij niet te vlieden; dan zult gij zweren: “zo waar de HERE leeft”, in waarheid, recht en gerechtigheid, en de volken zullen elkander in Hem de zegen toebidden en in Hem zich beroemen.* ^{Jer.4:1-3a}

Maar, zolang Israël zich zo verzette, zouden de volkeren verstoken blijven van de zegeningen die God hun geven wilde. Pas een gehoorzaam Israël zou tot zegen van de wereld zijn. De toekomst leek donker en zonder hoop. Hoe moest het nu gaan?

God onthulde een heel nieuwe wijze van redding. Niet door hetgeen Stefanus zei, ook niet door Petrus of Johannes, maar door Saulus van Tarsus, later de apostel Paulus. Een ander soort apostel had God nodig. De weg die God ging met Zijn volk, was noodzakelijk om Zijn verborgen bedoeling te onthullen. En die heerlijke redding is de wijsheid van God, die Hij vóór de eonen bestemde tot heerlijkheid voor de gelovigen, nu.

Gods voor-eonische wijsheid

Als wij over voor-eonische wijsheid spreken, zet 1 Corintiërs 2:7 ons op het spoor. Hoe komt die wijsheid bij ons terecht? Doordat het bij God verborgen geheimenis ons onthuld is. Vgl. Daniël 2:21-22, Besaleël (Exodus 31:3), en daarbij: 1 Corintiërs 2:10.

Goddelijke wijsheid ligt diep in Gods plan. Zij heeft als oogmerk allen tot zegen te zijn. De wijsheid die Paulus onthullen mocht, is van een bijzondere diepte. Zij is fundamenteel.^{Kol.2:3} De enige bron van wijsheid is in God gelegen.

God deed alles om met Zijn openbaring de harten te bereiken. Zijn instrument daarvoor is Paulus. Vgl. Efeziërs 3:3 en Galaten 1:12. Dat die zaken rechtstreeks aan Paulus gegeven werden, blijkt, want nergens in de Hebreeuwse geschriften is er iets van te vinden. Als Paulus erover schrijft, worden zij voor de eerste keer bekend.^{Ef.3:8-9}

Gods liefde voor de gemeente, het lichaam van Christus, is zo groot, dat Hij met haar Zijn diepste geheimen deelt. De brieven van Paulus bevatten deze geheimen.

Om die onthullingen te begrijpen is alleen het lezen van Gods woord onvoldoende. Een gelovige heeft leraren nodig. Zij ontvangen een geest van wijsheid en onthulling, doorzoeken de Schriften en maken wat zij vinden bekend aan de gelovigen. Zij groeien zo in Gods wijsheid en verwonderen zich erover. Ze worden bemoedigd en getuigen op hun beurt van hetgeen zij hoorden en omarmden.

Geloof is een vrucht van goddelijke wijsheid. Als onder de wet van Mozes het begin van alle wijsheid de *'vreze des Heren'* is, hoeveel te meer is dan het geloven in Christus, de gekruisigde en opgestane Heer.

De beginner start met 1 Corintiërs 1:18-2:5, groeit en komt terecht bij 1 Corintiërs 2:6-16. Dat is het begin van wijsheid in het beheer van genade.

Andries van der Wal